

EEN GOEDE START IS GOUD WAARD

De Gouden weken zijn een stevige basis voor een (school)jaar met een gouden randje.

De eerste vier tot zes weken van het (school)jaar zijn bepalend voor het groepsdynamisch proces. Het is in die periode cruciaal om intensief in te zetten op het creëren van een veilige groep: een plek waar je vrijuit kan spreken, waar je vragen mag stellen, waar je persoonlijke voorkeuren mag uitdragen... zonder angst om hierop afgerekend te worden.

Aan een veilig en verbindend klimaat werken betekent dat er aandacht is voor het smeden van positieve interacties tussen jezelf als begeleider en de jongeren en tussen de begeleiders/jongeren onderling. Het is toewerken naar een groepssfeer waarbinnen zorg dragen voor elkaar de norm is.

In een groep waar mensen gezien worden om wie ze écht zijn, neemt niet alleen het aantal conflicten af. Ook de kans op pesten vermindert drastisch, (potentieel) pestgedrag wordt vroeger gemeld én omstanders grijpen sneller in.

Als leerkracht, opvoeder, leider of trainer speel je een essentiële rol.

Niet enkel tijdens deze belangrijke Gouden Weken, maar uiteraard ook ver daarna. Het is jouw intensieve begeleiding die de groep actief stimuleert richting positieve groepsnormen. Maar hoe begin je daar nu aan? Waarop kun je inzetten tijdens die periode? Pimento to the rescue!

Je rol is dan wel essentieel, je hoeft het niet alleen te doen. Laat je motiveren, inspireren en ondersteunen door je team. Met deze gesprekskaarten wordt dat een makkie. Wat werkt al goed? Waar kun je/kunnen we nog in groeien? Wat is daarvoor nodig?

Gebruik de gesprekskaarten als leidraad om een beeld te krijgen van waar je tijdens de Gouden Weken zelf al op inzet en waar je als team, school of organisatie al ver in staat. Maar evengoed zijn de tips een kans om te zien op welk vlak het nog beter kan.

Je krijgt vragen & tips voorgeschoteld
volgens 5 grotere thema's.

Knip de kaarten uit. Schud ze door elkaar in een 'kletsput' voor in de leraarskamer of organiseer thematafels tijdens jullie start- of teamvergadering.

WE KENNEN ELKAAR

1

Zet in op diepere kennismaking. Zo leer je niet enkel elkaars naam & hobby's kennen, maar kom je misschien ook iets te weten over iemands échte passie, een grote droom of een verborgen talent?

Een grondige kennismaking zorgt voor minder pestgedrag, want het is makkelijker om iemand lastig te vallen die je niet goed kent.

Tips voor kennismakingsopdrachten

Maak jij ruimte voor kennismaking wanneer een nieuwe leerling/ groepslid aansluit?

Ken je hier leuke methodieken voor?

Verbinding werkt aanstekelijk. Start bij jullie zelf en draag dit uit naar de groep(en).

Op welke manier ontvangen jullie de nieuwste collega('s)?
Wanneer is er ruimte voor een persoonlijk(er) gesprek?

Uit onderzoek blijkt dat een goeie verbinding met de leerkracht/ begeleider bevorderend is voor de groepssfeer. Deel jij wel eens iets persoonlijks met je groep? Welk effect heeft het op jezelf/ op de groep?

Organiseer een groepsenquête. Vraag de groepsleden om een vraag te noteren met 2 antwoordmogelijkheden. Ga de groep rond en turf de antwoorden.

Wat komt er uit jullie onderzoek?

Waar ben jij in je vrije tijd vaak mee bezig? Benut je dit soms tijdens je lessen/ activiteiten?

Wie weet kan een yogaoefening prima dienstdoen als energizer?

2

Hoe zorg jij voor groepsbevordering tijdens de eerste dag van het (school)jaar?

Wat is je top 3 samenwerkingsspelen/ - opdrachten?

Vertel over een herinnering aan een teambuilding met het team/ de leidingsploeg.

Wat heeft dat teweeg gebracht? Gebeurde er iets onverwachts?

Welke momenten tijdens ons school- of werkjaar werken heel bevorderend voor de groeps sfeer?

Hoe merk je dat aan de groep en de jongeren?

Stel, je krijgt €10.000 voor een teambuildingsactiviteit met het team. Welke activiteit zou je kiezen en waarom denk je dat deze teambuildend zou zijn?

Als collega's/ team zijn we op ons hoogtepunt van samenwerken wanneer ...

Geef je jongeren de kans om zelf aan te geven wanneer ze nood hebben aan een energizer. Denk aan een belletje, flosch of fluitje. Je krijgt er meteen energie én focus van terug!

Integreer groepsdynamische principes in je lesgeven of activiteiten. Zo zijn dit niet altijd 'aparte' activiteiten en is er geen tijdsverlies!

Welke coöperatieve methoden ken je/pas je toe waarin de lesinhoud ook een plek krijgt?

3

Kies elk één algemene regel die in onze school/werking niet goed werkt of waar je weerstand rond voelt bij jezelf, collega's of de jongeren. Een regel die wat ondergesneeuwd is of waar je het nut niet meer van inziet? Houd een welles-nietesgesprek: waarom moet de regel wel of niet behouden blijven? Is het een kwestie van de regel terug na te leven, aan te passen of te schrappen?

Zoek je nog een manier om samen met je groep de groepsregels op te stellen, met veel ruimte voor inspraak? Ons interactief boekje 'In de Pocket' biedt kant-en-klare methodieken om samen met de groep te verkennen waar ze komende periode op willen inzetten. Het staat daarnaast ook bomvol creatieve, groepsbevorderende activiteiten.

Samen regels opstellen is één. Ze zijn helaas minder waard als er niet blijvend naar verwezen of aan herinnerd wordt. Op welk moment neem jij de gemaakte groepsafspraken nog eens bij de hand?

Welke algemeen geldende regels zijn er over conflict- en/of pestgedrag op school- of organisatieniveau? Zijn deze voor jou gekend? Welke stappen worden er gezet als deze regels niet worden nageleefd?

Geloof je dat alle jongeren weten bij wie ze (anoniem) terecht kunnen in het geval van een peetsituatie? Wat denk je dat jongeren nodig hebben om melding te doen?

Wat is jouw stokpaardje als het gaat over omgaan met elkaar in de groep? Welke groepsregel kan voor jou dus niet ter discussie staan? Op welke manier neem je de groepsleden hierin mee zodat dit door hen gedragen wordt?

4

COMPLIMENTEN KRIJGEN EEN PLEK

Welk compliment van de afgelopen tijd is je bijgebleven?
Wat heeft dat met je gedaan?

Aan welke collega/
jongere heb jij de afgelopen tijd een welgemeend compliment gegeven?

Doe dat gerust vaker, want wie een compliment krijgt, groeit!

Wie van het team zou je wel eens vaker een schouderklopje willen geven en waarvoor?

Wat houdt je tegen?

De link tussen complimenten en een verminderd risico op pestgedrag?

Zijn wij een team waarbinnen op regelmatige basis complimenten gegeven worden? Krijg je dankzij je collega's zicht op waar je goed in bent?

Geef jezelf een compliment. Waar ben je goed in? Heb je binnen jouw opdracht/
takenpakket ruimte om je talenten in te zetten?

Ken je Random Acts of Kindness al?
Met ons boekje boost je de vriendelijkheid in je school/werking!

5

Op welke manier organiseren wij een warme overdracht voor onze opvolger(s)? Denk aan een collega die je klas van vorig jaar overneemt, jouw leden die nu bij medeleiding terecht komen ...?

Langs welke weg kan je opvolger jou het komende (school)jaar het best bereiken als die nog eens zou willen overleggen over de groep, een kind of een jongere?

Wat (waar, wanneer, met wie) is de beste manier om met collega's te overleggen als het wat moeilijker zou lopen in je groep? Heb je al eens deelgenomen aan een (externe) interview?

Ouders zijn een belangrijke partner in het voorkomen en herstellen van peestsituaties. Welke momenten grijpen we aan om bij het begin van het (school)jaar persoonlijk contact te maken met alle ouders?

Wanneer heb je voor het laatst een persoonlijk gesprek gehad met een ouder omtrent een conflict in de groep? Hoe verliep dat gesprek? Heb je er iets uit meegenomen voor jezelf?

Hoe stimuleer jij ouders om naar contactmomenten te komen?

PIMENTO

VERSTERKT WIE MET
JONGEREN WERKT

Op basis van jarenlang opgebouwde kennis en ervaring én eigen onderzoek, versterkt Pimento kinderen, jongeren en hun begeleiders in thema's die de leefwereld van kinderen en jongeren bepalen: teambuilding, weerbaarheid en pesten, identiteitsontwikkeling, relaties en seksualiteit, en jongerenparticipatie.

Onze vormingen, workshops en trajecten dompelen jouw team, je klas- of jeugdgroep onder in een wereld vol inspiratie, motivatie en zelfs confrontatie. Altijd op een participatieve manier, op jouw maat. Alles kan, zolang het maar iets in beweging zet!

Met onze informatieve publicaties en educatieve materialen maak je pittige onderwerpen op een positieve manier bespreekbaar.
Kijk voor meer info op pimento.be.

Dit is een uitgave van Pimento vzw. Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Verantwoordelijke uitgever: Kris Asnong, Kipdorp 30, 2000 Antwerpen.

Redactie & Vormgeving: Anke Weyns & Marieke Desloovere. Taalnazicht: Annick Van den Eynde.